

Література:

1. Указ Президента України “Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки” від 3 грудня 1999 р. // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 49. – С. 11.
2. Гайдучий П. І. Мораторій на продажу землі затягує аграрну реформу / П. І. Гайдучий // Бизнес. – 2004. – № 7 (578). – С. 32–33. – (16 февр.).
3. Земельний кодекс України. – Запоріжжя : Поліграф, 2001. – 100 с.
4. Могильний О. М. Регулювання аграрної сфери / О. М. Могильний. – Ужгород : ІВА, 2005. – 400 с.
5. Саблук П. Т. Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України у XXI столітті / П. Т. Саблук // Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України у XXI столітті. – К. : ІАЕ УААН, 2001. – С. 5–16.
6. Соколовская М. Земельный фальстарт / М. Соколовская // Бизнес. – 2004. – № 45 (616). – С. 36–39. – (8 нояб.).
7. Статистичний щорічник “Сільське господарство України” за 2013 рік / Держкомстат України. – К., 2014. – 340 с.
8. Серета С. Мораторій на продаж землі скасують завчасно на користь “новітніх феодалів”? / С. Серета. – Режим доступу : <http://www.radiosvoboda.org/content/article/24885439.html>.
9. Таран Ю. Обратная тяга / Ю. Таран // Бизнес. – 2006. – № 10 (685). – С. 26–30. – (6 марта).
10. Ходаківський Є. І. Стабілізація економічної ситуації в контексті ринку землі / Є. І. Ходаківський // Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України у XXI столітті. – К. : ІАЕ УААН, 2001. – С. 251–253.

Maystro S. V. The necessity and the directions of improvement of state regulation of the agricultural land market in Ukraine.

The features of the land reform, which is one of the main components of the agricultural market of Ukraine. The basic results of the events and emphasized the need for more active involvement in the land market turnover. Proposed areas of improving the mechanism of state regulation of the agricultural land market in Ukraine.

Key words: mechanism of state regulation, agricultural land market, land relations, moratorium and lease of agricultural land.

Надійшла до редколегії 27.03.2015 р.

УДК 351

Н. Д. Шульга,

к.т.н., доц.,

директор Державного вищого навчального закладу

“Київський транспортно-економічний коледж”

Національного транспортного університету,

м. Київ

**ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗОВИХ ПОНЯТЬ ФЕНОМЕНА
“ДЕРЖАВНА ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА”**

Статтю присвячено визначенню основних характеристик базових понять феномена “державна освітня політика”. На основі теоретичного аналізу наукових джерел встановлено, що державну освітню політику може бути визначено як сукупність сформульованих і законодавчо закріплених цілей, завдань, функцій, принципів, якими керуються органи державного управління освітою у процесі своєї діяльності.

Ключові слова: політика, державна політика, освіта, державна освітня політика.

Державне регулювання процесів економічного і соціального розвитку

Невід’ємною складовою діяльності будь-якої держави є освітня політика, спрямована на забезпечення цілеспрямованого розвитку освіти, освітніх потреб широких верств населення. Адже освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного і культурного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності держави на міжнародній арені.

У наукових джерелах висловлюється чимало поглядів на роль і сутність державної політики в галузі освіти. Висвітленню цієї проблематики присвячено праці В.І Андрияша, В. Андрущенка, С. Белякова, І. Іванюк, В. Кукліна, В. Огнев’юка, В. Солдаткіна, В. Тертички, Л. Хижняк, В. Шевченка та ін.

Для кращого осягнення сутності поняття “державна освітня політика”, вважаємо за потрібне розглянути погляди дослідників на зміст основних складових цього феномена.

Маємо на меті на основі аналізу наукових джерел уточнити сутність базових понять феномена “державна освітня політика”.

Традиційно політика визначається як мистецтво управління державою. Вона стосується інтересів соціальних груп, класів, національностей і завжди зумовлена економічним станом суспільства. У Політологічному енциклопедичному словнику політика трактується як “організаційна, регулятивна і контрольна сфера суспільства, у межах якої здійснюється соціальна діяльність, спрямована головним чином на досягнення, утримання й реалізацію влади індивідами й соціальними групами задля здійснення власних запитів і потреб” [13, с. 258].

У розумінні М. Вебера, політика – це “прагнення до участі у владі або до здійснення впливу на розподіл влади” [5, с. 646].

Отже, політика – це засіб, інструмент для здобуття та утримання влади певними політичними колами, вид діяльності із задоволення тривалих поточних інтересів соціальних груп [12, с. 15].

Політикою також називають участь у справах держави, специфічну діяльність, пов’язану з цим. Зміст цієї діяльності охоплює сукупність етапів:

- 1) формулювання принципів завдань;
- 2) чітке визначення перспективних і найближчих цілей, які мають бути досягнені в певний проміжок часу;
- 3) вироблення методів, засобів, форм діяльності;
- 4) вибір організацій (інститутів), за допомогою яких буде реалізовуватися діяльність і може бути досягнуто поставлених цілей;
- 5) добір і розподіл кадрів, здатних зрозуміти і виконати накреслені завдання [3, с. 639].

Така інтерпретація політики поєднує саму політику та процеси її розроблення й реалізації.

Не погоджуючись із наведенням трактування, В. Куклін та С. Беляков стверджують, що політика, скоріше, зводиться не до діяльності, а до побудови, формулювання правил, процедур і механізмів здійснення цієї діяльності. Інакше кажучи, політика, на погляд названих дослідників, – це визначення державою або іншим суб’єктом:

– переліку проблем, що потребують розв’язання впродовж певного часового періоду;

– послідовності (пріоритетності) розв’язання проблем;

– методів і способів розв’язання проблем;

– інститутів, за допомогою яких суспільство буде розв’язувати ці проблеми [9].

Розгорнуте формулювання сутності політики, вважають В. Куклін та С. Беляков, має розкривати її багатовимірний характер, зокрема визначати напрями:

- 1) що їх відповідні органи зобов'язуються реалізовувати, у тому числі і встановлення певних часових меж цієї реалізації;
- 2) що будуть на певному рівні підтримуватися матеріально, методично, нормативно, шляхом привернення уваги громадськості;
- 3) стосовно яких відповідні органи управління будуть дотримуватися нейтральної позиції, не підтримуючи, але й не виявляючи негативного ставлення;
- 4) до яких відповідні органи управління займають негативну позицію, повсякчас виявляючи їх;
- 5) які згоратимуться, причому для цього будуть надаватися необхідні ресурси, формуватися громадська думка [9].

На погляд В. Андріяша, політику може бути визначено як цілеспрямовану діяльність органів державної влади для розв'язання суспільних проблем, досягнення й реалізації загальнозначущих цілей розвитку суспільства або його окремих сфер [1]. У цьому підході простежується співвіднесення з певною стратегією, спрямованою на ухвалення та практику реалізації обов'язкових для суспільства рішень з того чи іншого питання.

Політика також інтерпретується як низка дій, орієнтованих на досягнення стратегічних цілей системи або організації. У цьому сенсі політика – це стратегічна діяльність, що охоплює розроблення організаційних стратегій, формулювання бачення, визначення пріоритетів, цінностей і філософії організації [8, с. 10].

У мовах більшості зарубіжних країн не існує чіткої різниці між словами *policy* і *politics*. Тому *policy* часто сприймається як щось, що стосується сфери діяльності політиків і політичних організацій. При цьому справи політики все більше стосуються освітан усіх шаблів управління в системі освіти. Найпростіше визначення *policy* запропонував професор Вільнюського педагогічного університету Р. Желвіс. На його погляд, політика – це те, що можуть вирішити робити або не робити особи, які ухвалюють рішення [19].

У цьому визначенні відображено принаймні дві важливі характеристики політики. По-перше, політика – це те, що роблять наділені владою люди, тобто політика не є повною прерогативою політиків або топ-менеджерів. Усі, хто має владу, залучені до процесу творення політики. В освітньому секторі рішення ухвалюються як на державному (центральному) рівні, так і на рівнях регіону та школи. По-друге, *не робити* нічого так само важливо, як і щось *робити*. Для того щоб зрозуміти освітню політику, необхідно проаналізувати і те, що зроблено, і те, що відкладено або відхилено. Вагання щодо ухвалення рішень або ігнорування проблем також відбивають певні напрями в політиці [8, с. 7].

Оскільки головним актором політичного життя є держава, призначення політики вбачається у виявленні сутності проблеми, розв'язання якої потребує втручання державних органів влади. Тобто йдеться про державну політику – діяльність державної влади.

На такому розумінні сутності державної політики акцентує В. Андріяш, трактуючи її як напрям дій (або бездіяльність), які обирає державна влада (або орган державної влади, що володіє відповідними повноваженнями – правовими, політичними і фінансовими) для розв'язання певної проблеми або сукупності взаємозалежних проблем; реакцію держави “на конкретні проблеми суспільства або груп у цьому

суспільстві...”. Державна політика “покликана погоджувати інтереси, знаходити консенсус, необхідний для стабільності суспільства” [1].

У навчально-науковому виданні “Реформування державної політики в Україні: теоретико-методологічні засади дослідження та впровадження” за редакцією В. Тертички та В. Шахова державна політика розглядається як “курс дій (або утримання від дій/бездія), обраний органами влади для розв’язання певної суспільної проблеми або сукупності взаємопов’язаних проблем” [14, с. 4]. Ідеться про комплекс процедур, що стосуються розроблення рекомендацій (порад) органам влади щодо найкращого з-поміж можливих курсу дій – державної політики загалом та її окремих складників зокрема, а також питань оцінювання, моніторингу результатів і наслідків виконання державних рішень для покращення показників суспільного розвитку.

Звертаючись до визначення методології аналізу, стратегії та механізмів упровадження державної політики, О. Валецький розглядає цей феномен як “такі дії органів державної влади з розв’язання проблем, які найоптимальніше сприяють реалізації інтересів суспільства” [4, с. 21].

Базуючись на аналізі та систематизації різних підходів до розуміння державної політики в сучасній суспільно-політичній думці, О. Кучеренко виокремлює такі основні концепції державної політики:

1. Плюралістичну, що акцентує на процесі формування та здійснення державної політики в сучасному демократичному суспільстві як мультирівневої конкуренції між впливовими суспільно-політичними групами та об’єднаннями.

2. Суспільного вибору – розгляд соціально й політично орієнтованого індивіда як основного носія соціальної активності. На реалізацію державної політики вагомий вплив справляють політичні та державні діячі вищих щаблів управління, котрі діють на основі вибору раціонального соціального інтересу.

3. Детерміністську, що наголошує на визначній ролі у становленні та функціонуванні державної політики економічних відносин і відповідних способів виробництва [10, с. 279].

У посібнику “Державна політика: аналіз та механізми її впровадження в Україні” за редакцією В. Ребкали і В. Тертички державна політика розглядається як “відносно стабільна, організована й цілеспрямована діяльність / бездіяльність державних інституцій, здійснювана безпосередньо чи опосередковано щодо певної проблеми або сукупності проблем, яка впливає на життя суспільства” [6, с. 6].

Аналіз наукових джерел засвідчує, що державна політика також інтерпретується як “напрямок діяльності держави щодо визначення та досягнення соціально значущих цілей розвитку суспільства чи його окремих сфер” [2, с. 35]; “відносно стабільна, організована та цілеспрямована діяльність уряду стосовно певної проблеми або предмета розгляду, яка здійснюється ним безпосередньо або опосередковано через уповноважених агентів і впливає на життя суспільства” [15, с. 12].

Сучасна державна політика, незалежно від складності керованих суспільних відносин, має ґрунтуватися на заздалегідь усвідомлених і визначених цілях суспільної життєдіяльності й передбачати реальні способи їхнього досягнення [8, с. 39] на засадах субординації та ролєвої спеціалізації взаємовідносин, зокрема у формі підтвердженої владою та юридичними повноваженнями діяльності органів державної влади, а також функціонування політичних партій, громадських організацій, різноманітних об’єднань та інших інститутів громадянського суспільства, спрямованих на ухвалення тих або інших рішень щодо розв’язання можливих суспільно-політичних конфліктів.

Зазначені взаємовідносини детерміновані як об'єктивною потребою забезпечення публічних інтересів, вищого загального блага соціуму, насамперед збереження його цілості, так і суб'єктивними цілями оволодіння, організації та реалізації державної влади, зумовленими наявністю в суспільстві різноманітних приватних інтересів окремих осіб, соціальних груп, прошарків, класів, часом таких, що суперечать публічним інтересам. У процесі напрацювання засад державної політики (внутрішньої і зовнішньої) суспільні потреби та інтереси через компроміс їхнього визначення перетворюються на певні суб'єктивні стимули і мотиви сторін політичних відносин, що дістають своє закріплення в конкретних юридичних актах як загального, так і галузевого характеру. Ці акти становлять систему чинного, відносно стабільного права будь-якого цивілізованого суспільства і спрямовані на забезпечення потреби в постійному впорядкуванні суспільних відносин відповідно до конкретно-історичних умов і обставин, установа однаковості процедурних процесів правового регулювання щоденних стосунків людей. Тим самим юридично забезпечено державну політику незалежно від того, що вона об'єктивно важко піддається раціоналізації, оскільки охоплює поряд з детермінованими чинниками й різноманітні явища самоорганізації соціальної взаємодії, стає певним раціональним засобом, завдяки якому об'єктивний багатовимірний процес суспільного життя, що має природний нестабільний характер, перетворюється на відносно керований процес [8, с. 39].

За допомогою юридичних актів державна політика фіксує, на певний час, державну волю як в окремих сферах життєдіяльності суспільства, так і в ньому в цілому. Тим самим державна воля спрямовується на збереження цілісності суспільства через забезпечення узгодженості дій головних соціальних суб'єктів або вирішення того чи іншого соціального конфлікту. Не менш важливим у цьому зв'язку є й розроблення механізмів реалізації поставлених завдань і втілення мети у практику. Оскільки ж основу створення таких механізмів складає відповідна нормативно-правова база, державну політику можна визначити ще і як напрям дій, а також регуляторних заходів, законів, бюджетних пріоритетів щодо розв'язання певної проблеми, що здійснюються органами влади й управління чи їхніми представниками [7, с. 95–106].

Отже, державна політика має закріплюватися державно-правовими актами, бути свідомою і зрозумілою суспільству.

Освіта – це унікальне суспільне явище, що справляє значний вплив майже на всі аспекти життєдіяльності будь-якої країни, будь-якого соціуму, людської цивілізації загалом. В умовах сучасної науково-технічної та інформаційної революції освіта перетворилася на складний соціально-економічний організм, який відіграє визначальну роль у суспільному прогресі людства. Вона стала однією з найвагоміших галузей трудової і пізнавальної життєдіяльності. Усе це зумовлює активізацію наукових пошуків у царині освіти, автори яких намагаються охарактеризувати особливості сучасного стану та спрогнозувати майбутні тенденції розвитку теорії та практики в цій галузі.

Згідно з поглядами В. Шевченка, освіта – це поняття української філософії і культури, що теоретично фіксує, виражає і пояснює соціокультурне самовідтворення конкретно взятої нації та, зрештою, усього людства [18]. Політична освіта – це найдешевший засіб довгострокової державної політики, мета якої – максимально пристосувати молоде покоління до вимог режиму влади та правопорядку. Загалом, вважає В. Шевченко, зміст поняття “освіта” доволі складний. Функціонально він усталює в сучасному вимірі суспільного буття створення людьми в різних місцях і в різні часи такі знання, вміння, вигадки, знаки і символи, які забезпечують соціокультурне самозбереження ідентичності нації.

Державне регулювання процесів економічного і соціального розвитку

Як безперервну систему, процес формування та розвитку особистості розглядають освіту Т. Шамова, П. Третьяков, Н. Капустін [17].

Звертаючись до розкриття сутності освіти у світоглядно-методологічному аспекті, В. Огнев'юк розглядає її як відносно самостійну підсистему життєдіяльності самобутньо й органічно цілісний та, водночас, внутрішньо структурований соціальний інститут [11]. При цьому з множини елементів освіти як соціального інституту пріоритетними названо такі: сукупність галузей освітянського знання; розмаїття форм людської діяльності; певний ансамбль відносин, що складаються між людьми у царині освіти як соціального інституту; специфічна для освіти мережа організацій, закладів і установ, притаманних освіті як відносно самостійному інституту суспільства; система цінностей і норм, що характерні для освітянської сфери суспільства і значною мірою визначають її сутнісні характеристики.

Підтримка і розвиток освіти – найголовніше завдання держави. Оскільки освіта – це функція держави, державна політика в галузі освіти має розроблятися під керівництвом вищого органу державної влади, який визначає цілі, заради досягнення яких ця функція реалізується. Аналіз взаємозв'язку освіти і політики засвідчує, що ніякі природні чи соціальні ресурси неспроможні забезпечити належну реалізацію означеної функції без головного ресурсу – людського, який становить основний капітал будь-якої країни. Цей ресурс зберігається або руйнується, насамперед, через освіту. Тому погоджуємося з думкою В. Солдаткіна про те, що в цьому плані державна освітня політика на тривалий час визначає розвиток і реформування освітньої системи і суспільства [16].

Обґрунтування цінностей і цілей державної освітньої політики, зазначає дослідник, має базуватися на синтезі знань і методів різних наук і соціально-політичної практики. У цю справу мають зробити свій внесок філософія в її плюралістичному розумінні сенсу життя людини, вищих цінностей особистісного та суспільного буття, а також увесь комплекс соціальних наук, які віддзеркалюють сутність взаємовідносин людини, суспільства і держави, культурологія, що розкриває єдність культури того чи іншого соціуму та роль освіти з погляду її культуротворчих потенцій і взаємозбагачення різних культур, та економіка як щодо економічної (науково-технічної, технологічної, кадрової) віддачі освіти, так і економічної (фінансової, матеріально-технічної) підтримки освітньої сфери з боку держави і суспільства. Нарешті, весь комплекс специфічних наук про освіту (навчання, виховання, розвиток людини) – педагогіка, психологія, дидактика, соціологія освіти та ін.

Отже, констатує В. Солдаткін, актуалізується необхідність філософсько-освітнього синтезу знань різних наук для найбільш повного розуміння та обґрунтування ролі та місця освіти, її прогресивного розвитку в інтересах особистості, суспільства, держави [16]. Звідси випливає, що у своєму найвищому вияві освітня політика має фокусувати увагу на вирішенні таких стратегічних завдань:

1) передача від покоління до покоління та закріплення в кожному наступному таких духовних, світоглядних і культурних цінностей відповідного соціуму, які склалися історично і передбачають глибинні засади його специфічного менталітету. При цьому йдеться не про суто національні та етнічні особливості тієї чи іншої (навіть домінуючої за чисельністю) групи населення, а, насамперед, про відтворення духовного спадку всього соціуму як громадянського суспільства, в основі ідентифікації якого не стільки національно-етнічні ознаки, скільки ознаки належності народу, який створює певний соціум, до єдиного громадянства відповідної країни;

2) збагачення індивідуальних і суспільних ментальних якостей соціуму загальнолюдськими духовними, моральними цінностями, які віддзеркалюють цілісність, єдність цивілізації та природні тенденції конвергенції та поступової інтеграції народів, до все активнішого діалогу культур. Конвергенція та інтеграція при цьому не передбачають придушення самобутності того чи іншого соціуму, його “розпорошення” в деяких безликих загальнолюдських цінностях. Навпаки, ідеться про діалектичну диференціацію та інтеграцію, про безумовне збереження самобутності будь-якого народу, створення найбільш сприятливих умов для його розвитку, але, водночас, і про усунення ілюзій щодо самодостатності цієї самобутності, яка може призвести до націоналістичного сепаратизму та самоізоляції [16].

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що в науковій літературі набули визнання різні погляди на сутність базових понять феномена “державна освітня політика”. Їхнє узагальнення дає змогу стверджувати, що під політикою розуміються цілеспрямовані дії органів державної влади, орієнтовані на досягнення стратегічних цілей у певній галузі суспільного життя. Тобто державна політика – це діяльність державної влади, з розв’язання наявних проблем завдяки впровадженню комплексу відповідних процедур. Звідси державну освітню політику може бути визначено як сукупність сформульованих і законодавчо закріплених цілей, завдань, функцій, принципів, якими керуються органи державного управління освітою у процесі своєї діяльності.

Література:

1. Андріяш В. І. Державна політика: концептуальні аспекти визначення / В. І. Андріяш // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2013. – № 9. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua>.
2. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К. : Міленіум, 2003. – 256 с.
3. Большая советская энциклопедия : в 30 т. – М. : Сов. энцикл., 1974. – Т. 20. – С. 639.
4. Валуєвський О. Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження : [монографія] / О. Л. Валуєвський. – К. : НІСД, 2001. – 242 с.
5. Вебер М. Политика как призвание и профессия / М. Вебер // Избранные произведения. – М. : Прогресс, 1990. – 808 с.
6. Державна політика: аналіз та механізми її впровадження в Україні : навч. посіб. / [кол. авт. ; за заг. ред. В. Ребкала, В. Тертички]. – К. : Вид-во НАДУ, 2000. – 232 с.
7. Вартість основних засобів у 2000–2010 рр. / Державна служба статистики України. – Режим доступу : http://www.ukrstat.org/uk/operativ/operativ2007/ibd/voz/voz_u/voz06_u.htm.
8. Іванюк І. В. Освітня політика : навч. посіб. / І. В. Іванюк. – К. : Ун-т економіки та права “Крок”, 2006. – 172 с.
9. Куклин В. Ж. Системные аспекты образовательной политики и управление образованием / В. Ж. Куклин, С. А. Беляков // Университетское управление. – 2003. – № 326. – С. 10–23.
10. Кучеренко О. Державна політика: аналіз сучасних політологічних концепцій / О. Кучеренко // Актуальні проблеми реформування державного управління в Україні : матеріали наук.-практ. конф. – К. : Вид-во УАДУ, 1997. – С. 279–281.
11. Огнев’юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку (світоглядно-методологічний аспект) : автореф. дис. ... д.пед.н. : спец. 09.00.03 “Соціальна філософія та філософія історії” / В. О. Огнев’юк. – К., 2003. – 36 с.
12. Пірен М. І. Публічна політична діяльність : навч. посіб. / М. І. Пірен. – К. : НАДУ, 2009. – 288 с.
13. Політологічний енциклопедичний словник : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна ; [упоряд. : В. П. Горбатенко, А. Г. Саприкін]. – К. : Генеза, 1997. – 400 с.

Державне регулювання процесів економічного і соціального розвитку

14. Реформування державної політики в Україні: теоретико-методологічні засади дослідження та впровадження / [авт. кол. : В. А. Ребкало (кер.) та ін.]; за заг. ред. В. В. Тертички, В. А. Шахова. – К. ; Львів : НАДУ, 2012. – 352 с.

15. Романов В. Є. Державна політика: аналіз та механізми її впровадження / В. Є. Романов, О. М. Рудік, Т. М. Брус. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2003. – 72 с.

16. Солдаткин В. И. Современная государственная образовательная политика: социальные императивы и приоритеты: дис. ... д. филос. н. : 09.00.10 / В. И. Солдаткин. – М., 2000. – 412 с.

17. Шамова Т. И. Управление образовательными системами : учеб. пособие для вузов / Шамова Т. И., Третьяков П. И., Купустин Н. П. ; под ред. Т. И. Шамовой. – М. : Владос, 2001. – 320 с.

18. Шевченко В. Б. Стан української освіти в Україні. – Режим доступу : [http://ualogos.kiev.ua/fullte\[t.htmlid=626](http://ualogos.kiev.ua/fullte[t.htmlid=626).

19. Zelvys Rimantas. Education Policy: 35 questions and 35 answers. Vilnius Pedagogical University. Developed for OSI-ESP. 2003.

Shulga N. D. Characteristic Basic Concepts phenomenon “state educational policy”.

The article deals with the main descriptions of base concepts of the phenomenon „public educational policy”. On the basis of theoretical analysis of scientific sources it is set, that policy determines as the purposeful actions of public authorities, oriented on achievement of strategic aims in certain industry of public life. It is found out, that a public policy is activity of state power, directed on the decision of present problems due to introduction of complex of the proper procedures. From there a public educational policy can be certain as an aggregate of the formulated and legislatively fastened aims, tasks, functions, principles which are followed by the organs of state administration education in the process of the activity.

Key words: policy, public policy, education, public educational policy.

Надійшла до редколегії 26.06.2015 р.

УДК 346.7:368.07

Р. Й. Бачо,

к.е.н., доц., завідувач кафедри економіки

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II,

м. Берегово

ЕВОЛЮЦІЯ АЛЬТЕРНАТИВ ДЕРЖАВНОМУ РЕГУЛЮВАННЮ

Проведено пошук та оцінювання альтернативних державному регулюванню способів регулювання. Науково обґрунтовано та доведено існування у практиці регулювання економічних процесів у розвинених країнах таких способів регулювання, як саморегулювання, співрегулювання (метарегулювання) та інституційне регулювання. Доведено, що доволі складно чітко виділити та класифікувати ці альтернативні шляхи державному регулюванню, яке пояснюється постійною зміною регулятивних процесів. Вирішення неодноманітних проблем вимагають формування різних підходів у регулюванні, переважна більшість яких є комбінацією сукупності різних інструментів регулювання.

Ключові слова: регулювання, державне регулювання, співрегулювання, інституційне регулювання, саморегулювання, метарегулювання.

В минулі десятиліття зросла кількість досліджень у сфері пошуку альтернатив державному регулюванню. Причини цього пояснюються по-різному. Основний аргумент на користь пошуку альтернатив державному регулюванню пояснюється появою сумніву